

Mātes un bērna veselības aprūpes prioritārie virzieni

Biedrības “Krīzes Grūtniecības Centra” (KGC) skatījums

Renāte Frišfelde

VESELĪBAS APRŪPES PRIORITĀRIE VIRZIENI KGC SKATĪJUMĀ

1. Bērnu mātēm un grūtniecēm nodrošināt primārās palīdzības medikamentu pieejamību.
2. Stiprināt mātes identitātes apziņu, sekmēt mātes lomas uzņemšanos.

VESELĪBAS APRŪPES PRIORITĀRIE VIRZIENI KGC SKATĪJUMĀ

Nr. 1. Bērnu mātēm un grūtniecēm nodrošināt primārās palīdzības medikamentu pieejamību.

1.1. Trūcīgas, vientuļas, daudzbērnu mātes nespēj savam bērnam nodrošināt:

- a) Primārās nepieciešamības medikamentus** (pretdrudzā, pretsāpju līdzekļus, pretiekaisuma līdzekļus - antibiotikas);
- b) Medikamentus - veselības nostiprināšanai** Nepilnvērtīgas pārtikas dēļ bērni biežāk, smagāk un ilgāk slimo. Novājināts organisms komponējas ar pazeminātu imunitāti.

Neizārstēta akūta slimības forma var pāriet tās hroniskā formā. Paaugstinās komplikāciju risks (piem. smags vidusauss iekaisums, pneimonija līdz ar to nepieciešama stacionēšana).

VESELĪBAS APRŪPES PRIORITĀRIE VIRZIENI KGC SKATĪJUMĀ

1.2. Nodrošināt medikamentu, vitamīnu, minerālvielu pieejamību grūtniecēm:

Trūcīgu topošo māmiņu nepilnvērtīgs uzturs, rada organismā vitamīnu un minerālvielu trūkumu. Finansiālu apsvērumu dēļ netiek kompensēts to trūkums - netiek lietoti (vai nepietiekamā daudzumā lietoti) ieteiktie dzelzs un magnija preparāti, grūtnieču vitamīni.

Samazināts skābekļa daudzums asinīs, vitamīnu un minerālvielu nepietiekamība nenodrošina pilnvērtīgu bērniņa augšanu un attīstību perinatālajā periodā.

PIEDĀVĀTIE RISINĀJUMI

Prioritātei Nr. 1.

- 100% kompensēt primārās palīdzības medikamentus bērniem: pretdrudža, pretsāpju līdzekļus (piem. Norufen vai Panadol), pretiekaisuma līdzekļus - antibiotikas).
- 100% kompensēt bērniem Ca, Fe u.c. vitāli nepieciešamos preperātus.
- 100% kompensēt grūtniecēm Fe, MgB6 preperātus, grūtnieču vitamīnus ar minerālvielām (piem. Elevit vai Prenetal).

PIEDĀVĀTIE RISINĀJUMI

- **Prioritātei Nr. 2. Stiprināt mātes identitātes apziņu, sekmēt mātes lomas uzņemšanos.**
- ABORTU PREVENCIJA;
- “SKOLAS PROGRAMMA”;
- PSIHOEMOCIONĀLS ATBALSTS MĀTĒM;
- “TOPOŠO VECĀKU SKOLA”.

ABORTU PREVENCIJA

- Kopš 1991. gada līdz 2011. gadam Latvijā veikti 372'000 mākslīgie aborti.
- Att. 11.ned. vecs bērniņš.

Pēcaborta sindroms ir visām sievietēm, kuras veikušas abortu, jo tas, kas izdarīts, nekad nepaliek bez sekām, apjaušam mēs to vai ne.

/Dr. Anna Krumpāne/

ABORTU PREVENCIJA

Dzemdību skaits: **Abortu skaits:**

15-17g.v.

- 2010.g. - **274** • **745**
- 2011.g. – **272** • **482**

18 – 19.g.v.

- 2010.g. – **834** • **559**
- 2011.g. – **821** • **463**

<http://www.mirror.co.uk/lifestyle/sex-relationships>

ABORTU PREVENCIJA

- **Pēc Aborta Sindroms:**

Grūtniecības laikā sieviete parasti rodas dziļa pieķeršanās savam bērnam, tomēr šīs mātes jūtas var apspiest grūti apstākļi vai attiecības, kas to noved pie aborta izvēles. Viņas dziļākās mātes jūtas konfliktē ar aborta realitāti.

- **Nodrošināt pieejamību emocionālas dziedināšanas kursam** (piem. Lielbritānijā aprobēta 10 soļu programma- “Ceļojums”).

<http://www.huffingtonpost.co.uk>

ABORTA PREVENCIJA

Aborta alternatīva:

- Adopcija
- Audžuģimene

<http://phicenter.org/wp-content>

Nepilngadīgām māmiņām iespēja pabeigt mācības.

ABORTU PREVENCIJA

Mīts : grūtniecība neiestājas:

- zīdīšanas perioda laikā;
- menstruāciju laikā;
- menopauzes sākumposmā.

Nodrošināt informatīvu materiālu pieejamību pie ģimenes ārsta/ ginekologa.

“SKOLAS PROGRAMMA”

Izglītojošu lekciju pieejamības nodrošināšana pamatskolās un vidusskolās (piem. sadarbojoties ar NVO, skolas programmas papildināšana):

“Jauniešu programma” – kopš 2006. gada oktobra Krīzes Grūtniecības Centrs skolām un jauniešu organizācijām piedāvā nodarbību programmu:

- personība, tās veidošanās, cilvēka vērtība un vērtību skala;
- attiecības un ko mēs tajās meklējam; seksuālās attiecības;
- apaugļošanās, bērna attīstība grūtniecības laikā, aborts, kontracepcija, STS;
- atkarības - alkohola, narkotiku, spēļu, pornogrāfija u.c.

“TOPOŠO VECĀKU SKOLA”

- Mātes/tēva lomas apzināšanās – atbildības uzņemšanās par sava bērna labklājību un veselību;
- Uzturs, dienas režīms – svarīgs bērna veselības nosacījums;
- Psihoemocionālā vide – savstarpējās attiecības, TV, sporta aktivitātes kopā ar vecākiem;
- Kaitīgie ieradumi - to ietekme uz bērna veselību grūtniecības laikā;
- Drošība - labas literatūras pieejamība;
- Bērnu slimības u.c. saistošas lekcijas.

Iesākam lekcijas pievienot “Sagatavošanas kursam dzemdībām”
(nodrošināt bezmaksas lekcijas).

PSIHOEMOCIONĀLS ATBALSTS

- Sievietei grūtāk uzņemties mātes lomu:
 - a) Neplānota grūtniecība (nepilngadīgas māmiņas, “gadījuma sakari” u.c.);
 - b) Ieilgusi pēcdzemdību depresija, depresija, izmisums, “izdeģšanas” sindroms;
 - c) Pēcaborta sindroms;
 - d) Saspīlējums attiecībās ar bērnu tēvu, vecākiem u.c.
- Sekmēt psihoemocionāla atbalsta pieejamību informatīvu materiālu nodrošināšana par iespēju saņemt palīdzību.

Paldies par uzmanību!